tıpkı basım
T. Yener Çakmak'ın arşivinden.
fena mizah dergisinin armağanıdır.
haziran 2013
www.fenamizah.com

1949
ECE
MUHTIRA ve AJANDA'larında aradığınız bütün malûmatı bulursunuz.

DEDE

SALI VE CUMA GÜNLERİ ÇIKAR
Halk İçin Tarafsız Siyasi Gazete

YIL : 1 SAYI : 1 SALI 2 KASIM 1948 HER YERDE 5 KURUŞ

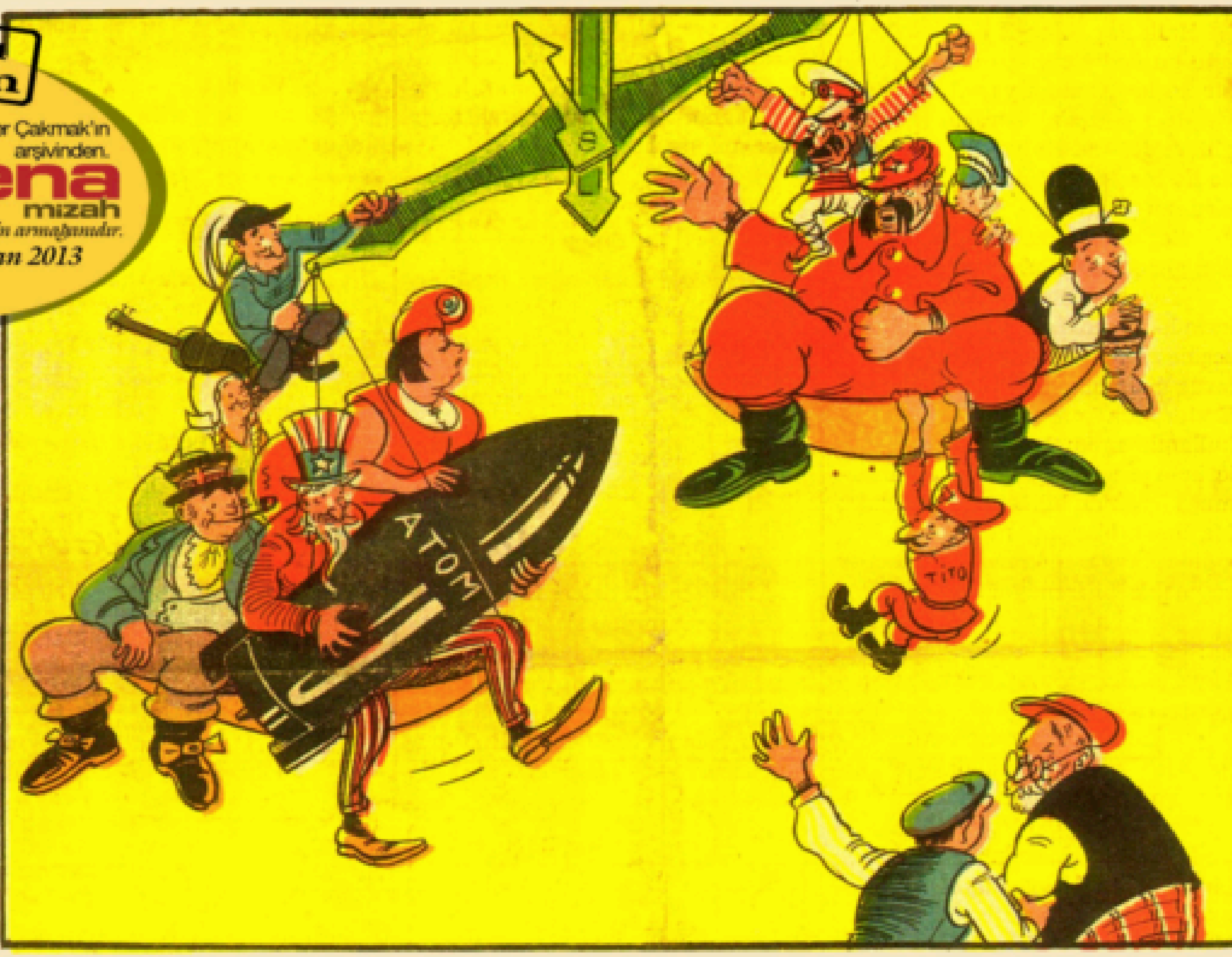

TORUN — Dedem, Dünya ikiye ayrılmış. Bir kısmını Moskof zorbalıkla kendi tarafına toplamış. Öteki kısmı da işlerin sarpa sardığını görünce Amerikan tarafını tutmuşlar; durmadan tartışıyorlar. Acaba hangisi ağır basar dersin?
DEDE — Sen Moskofun öyle yüksekten atıp tuttuğuna bakma! Mühür kimde ise Süleyman odur, demişler. Amerikanın elinde atom var mı yok mu ona bak.. O, onda oldukça helbette terazinin o kefesi ağır basacak!..

Övelim mi?

■ Dikkat ederim, ikide bir Halk Partisi erkânı, geçmişte yapılan her işin mesuliyetini taşımaktan iftihar duyacaklarını söylerler. Geçenlerde de Başbakan, bir yerde nutuk verdi ve: «Herkes şuna inanmalıdır, ki yapılmış olan işlerden bazıları hatalı da olsa, onu yapanlar, yalnız vatanın ve milletin iyiliğini ve selâmetini düşünmüşlerdir!» dedi.

Bunda kimin şüphesi vardır?.

Yalnız, iş bununla biter mi?. Herhangi bir iş başına birini geçirirken onun kalbinin temizliği ve vatanperverliği yeter ölçüler midir?. Mahut 7 Eylûl kararları meydanda. Bu yıl için hazırlanan bir buçuk milyarlık bütçenin başlıca mesuliyetinin, paramızın kıymetini yarıya indiren o yanlış kararlar olmadığını ispat edecek bir iktisat bilgini var mı?.

Başka bir Başbakan o kararları verdi. Bir yıl sonra kabinesi düştü. Çekildi, gitti. Halbuki kararlar ve onların acısile dertleri hâlâ duruyor... Şimdi: «Ama vatanperver adamdı doğrusu!» diye onu da övelim mi yani?. ■

DEDE

Torundan maniler

Bahçelerde menevşe,
Ne kok var, ne de meşe!
Hasan Saka dedi ki:
Kavak dikin bu kışa!.

Bahçelerde savaklar,
Titreşir kavaklar.
Lâkırdı: «LÜKÜS» ama
Içinde neler saklar?

Lüküs yaşıyan verir,
Verince yağı erir.
DEDE'min aklı olsa,
Beni güze everir!

TORUN

KAHVE Sohbeti

Üçte Bir!.

Demokratlar dedi: «Bu seçim Kanunu emniyetli bir seçim yapmaya yetmez! Mademki değiştirmek istemiyorsunuz, biz de küstük. Seçime girmiyeceğiz!»

Halk Partililer de dedi: «Yook.. İşte bu dediğiniz yanlıştır. Öyle bir Seçim Kanunu yaptık ki dünya âlem parmak ısıracak! Ne İngiltere'de, ne İtalya'da, ne Çin'de ne de Maçinde bundan âlâ Seçim Kanunu yoktur!»

Seçimler oldu. Hemen ardından gazetelerde havadisler:

Yozgatta hâdiseler olmuş; Ankarada Demokrat Parti Adliyeye seçim meseleleri hakkında ihbarlarda bulunmuş; Erzurumda ve Erzincanda altmış köyde reyler kullanılmamış; Bolunun bazı köylerinde seçim yerleri kanunsuzmuş; Aydında bilmem neler olmuş; Mardinde bilmem ne edilmiş, Nazillide kavga çıkmış... Gazeteler saymakla bitiremiyor!

Bir gün sonra İçişleri Bakanı da: «Efendim, diyor, iki yerden şikâyet edildi. Onları tahkik ettiriyoruz!»

Şimdi kime inanırsınız?.

Ben kimseye kulak asmıyorum ve diyorum ki: «Mademki on üç ilde seçim yaptık ve hükûmet, bu illerin ikisinden gayri bir yerde bir şey olmadığına inanıyor. Altmış üç ilde seçim yapaydık, demek on iki ilden şikâye gelecekti. Öyle ise bu Seçim Kanunu memleketin altıda birini memnun etmemiştir. Değişmelidir! Kaldı, ki bu on üç ilin nüfusu, Türkiye nüfusunun şöyle böyle üçte birine de yaklaşmıyor değil ha!. Bunu da hesaba katmak lâzım!»

Ama sen omuz silkip geçersin! Benden söylemesi! Helbet senin de benim gibi memleketin üçte birini mühimsiyeceğin gün gelir!.

Bundan sonra meyhanede zorbalık yok!

Istanbul polisi, içkili eğlenti yerlerinde sarhoş olup hem kendini kepaze, hem de etrafı rahatsız edenlere karşı yeni bir polis bölüğü kurdu. Bundan sonra bu bölüğün memurları meyhane meyhane gezip gürültü edenleri kapı dışarı edecekler.

Son haberler

Af kanunu çıkacak!

Artık zamanı geldi de geçiyor bile!

Son günlerde Ankaradan haber verildi. Milletvekili Sinan Tekelioğlu'nun hazırlayıp Meclise sunmadan önce Halk Partisi Divanına verdiği Af Kanunu, Divan tarafından incelenmiştir. Görünüşe göre Halk Partisi erkânı, böyle bir kanunun çıkması gerektiğine yanaşmakta imişler..

Yanaşsınlar, yanaşsınlar!. Bir sürü memnunsuzluk uyandıran kararlar arasında böyle, birkaç garibi sevindirecek bir kanun da lâzımdır. Hem zaten affetmek, hem adaletin, hem de büyüklüğün şanındandır. Verdiğimiz cezaların nihayet insan elile verilmiş cezalar olduğunu unutmıyalım!

Geç kalmış bir karar

Her kış, İstanbulun derdidir. Kömür alabildiğine yükselir; odun da hâkeza.. Ama Allahın kışı bu, böyledir. Üstelik paran elde kömürcü ve oduncu dükkânlarının önünde bekleştiğin de caba.. Şimdi Belediye oduna nark koyacakmış!. Hiçbir tesiri olmaz vallahi!. Üstelik bu sefer, odun da ortadan kalkıverecek!. Dimyata pirince giderken evdeki bulgurdan olacağız!. Ete, kömüre nark konduğu zaman bir hayrını mı gördüktü?.

Bu asırda 15 milyon köle!

İngiltere Dışişleri Bakanı muavini Rus murahhaslarına hitap ederek: «Sizin memleketinizde on beş milyon insan, yarı aç yarı tok köle gibi çalıştırılıyor!. Ona buna çirkef atmayın!.» demiş. Rus murahhasları sus olmuşlar.. Bir de Komünist cennetinden bahsedip dururlar. Her taraf sımsıkı kapalı. O memlekette neler olup neler bittiğini oralardan kaçanlar yana yakıla anlatıyor.. Dünya bunları ibretle dinlemeli!.

BUNLARI BİLMELİSİN!

Ufak tefek öyle işler var ki bilmezsen yorulur, üzülürsün. Nene lâzım! Ne sana dert olsun, ne başkasına mihnet! Usulünü öğren de işini hallet!

Biz sana her sayımızda böyle bir iş öğreteceğiz. İyice bellersen yanılıp cefa çekmezsin!

İMZA ATMASINI BİLMİYORUZ, MÜHÜR KULLANACAGIZ!

İhtiyarlık bu. Gözümüz seçmedi, okuma yazma belleyemedik. İmzamızı atmasını bilemiyoruz. Mühür kullanmak istiyoruz. Bunun için önce bir mühürcüye gidip mühür kazdıracağız. Bu mühürü Devlet daireleri de tanıyıp saysın diye götürüp muhtara tasdik ettirmemiz lâzımdır. Muhtar bir ilmühaber yazar, mühürümüzü oraya basar, sonra kendi mühürünü de basarak bizimkini tasdik eder ve ilmühaberin altına da otuz bir kuruşluk pul yapıştırır.

Artık mühürümüzü hangi devlet dairesinde kullanacaksak, tasdik ilmühaberini de oraya götürüp vermemiz lâzımdır. Yoksa mühürü tanımazlar.

Yalnız, böyle tasdikli bir mühürü başkasına vermeğe de gelmez, kaybetmeğe de... Başımıza bir sürü iş çıkarmış oluruz. Burasını unutmamalı!

Kısa Haberler

● Köse Hasan adlı sabıkalı, Sabahattin adlı bir sabıkalıya borçlu imiş. Borcunu vermedi diye Sabahattin de onu bıçaklamış. Tabii yakalanıp deliğe tıkıldı. Üç beş kuruş için cana kıyılır mı?.. Allah ıslah eylesin!.

● Istanbul Boğazında, Bebek açıklarında geceleyin bir kadın ölüsünün yüzdüğü görülmüş. Kayıklarla gidilip çıkarılmıştır. Bu kadın gayet şık giyimli 35 - 40 yaşlarındaymış.. Ceset polisçe kaldırılmış, kimin nesi olduğu aranıyor!

● İstanbulda Yusuf adlı bir kuyumcu, cebine iki bin liralık elmas koyup otobüse binmiş. Daha başka yolcular da binmiş, bir hayli sıkışmışlar. Velâkin biraz sonra cebine el atan Yusuf, bir de bakmış ki elmasların yerinde yeller esiyor. Ortalığı telâşa vermiş, otobüs durmuş, bütün yolcuların üstleri aranmış.. Elmaslar yok!. Bakalım bu elmaslar, nerede meydana çıkacak?

DEDE'nin manileri

Aslan Mehmetçik!.

Şanlı ordu Ekimde şöyle bir kımıldandı,
Yiğitlermizi gören, yer gök oynuyor sandı.
Gümüş renkli kartallar gökyüzünü bürüdü.
Çelik devler dehşetle homurdanıp yürüdü.

Türk hiç boyun büker mi? Her Mehmetçik bir aslan,
Vatanına fedadır damarlarındaki kan!.
Amerikan, İngiliz dostlarımız hep şaştı,
Çünkü Mehmetçik yeni silâhlarla savaştı.

Öyle çabuk kaynaşmış yepyeni silâhlara,
Kaldı yine düşmana düşünmek kara kara!.
Çift sürüyormuş gibi ustalıkla bu kadar,
Oyuncak oldu ona dillere destan Radar!.

Şanlı tarih gösterir, nice bir millettir Türk!.
Tek durmıyan ak ayı, bu aslandan yine ürk!.
Ayı postu sermeyi sever ocak başına,
Merhametlidir ama, bakmaz pek göz yaşına!.

DEDE

"Siz aşkı bilmezsiniz!„

Bir askerin, sonra bir kadının kanına girip, nihayet bir yavrucağa da kıymaktan çekinmiyen mendebur kaatilin lâfına bakın!

Geçenlerde Istanbulda müthiş bir cinayet oldu. Necip adlı bir otel kâtibi, yaşına başına, evliliğine ve üç çocuk babası oluşuna bakmadan, utanıp arlanmadan dost peydahladığı bir kadını, delikanlılardan kıskandı. Tuttu kadının âşıkı olan genci öldürdü. «Öldürdüğümü gördü. Beni ele vermesin!» diye tutup kadını da bir sürü yerinden bıçakladı. «Anasını öldürdüğümü gördü, beni ele vermesin!» diye tutup kadının altı yaşındaki oğlunu da bir tekmede uçuruma fırlattı. Ama Allah, kimin ettiğini yanına kor? Çocuk ölmedi. Azılı katili ele verdi. Şimdi muhakemesi oluyor. Bizim gazeteciler yanına yanaşıp sormuşlar: «Yahu, neden yaptın bu işi?» Başını sallamış: «Ah!. Siz aşkı bilmezsiniz!» dememiş mi?.

A gözümün elifi, biz bilmeyiz de sen mi bilirsin?. Aşk dediğin de kasaplık mıdır be mübarek?. Şu aşkın adını çamura bulama bari!

Amerika Dışişleri Bakanı Yunanistana gelip gitti

Amerikalılar, artık Hanyayı, Konyayı iyice anladılar. Kendileri için emniyet hudutlarının tâ buralarda bulunduğunu biliyorlar. İkide bir mühim adamlarını bu taraflara yolluyup duruyorlar. Geçenlerde, Amerika Dışişleri Bakanı General Marşal, Atina'ya geldi. Yunan büyüklerile konuştu, dertleşti. Kalkıp tekrar gitti. Herhalde bu seyahati boşuna yapmadı. Komünist baskısını karşılamak için kimbilir ne gibi tedbirler alınacaktır. Yakında onları da göreceğiz.

Böyle Eğlence mi Olur?

İstanbulda Galatanın bir meyhanesinde Hacı adlı birile, komşu masada Sivaslı Mustafa adında bir başkası, içerlerken birden kavgaya tutuşmuşlar. Hacı tabancasını çekip ortalığı karıştırarak sıvışmak istemiş. Garson Hamit buna engel olmaya kalkmış.. Bunun üzerine Hacı ne yapsa beğenirsiniz?. Sen tut hem garsona, hem de Sivaslıya tabancanı boşalt!. Tabii hemen yakalayıp tevkif etmişler.. Buna eğlenmek mi derler yani?.

DEDE İLE TORUN

Bırakın kuru lâkırdıyı!.

Torun — Dede gazetede okudum. Demokrat Parti ileri gelenlerinden birisi Cumhuriyet Halk Partisine bir ağzını açıp gözünü yummuş, demediğini bırakmamış..

Dede — Hımm!.

Torun — Sonra, yine gazete yazıyordu. Millet Partisi sunucu kurucularından biri de bir yerde bir söylev vermiş. Demokrat Partiye bir ağız açıp bir göz yummuş.. Her lâfı demir leblebi.. Yenir yutulur şey değil!.

Dede — Hımm!.

Torun — Dün mü, eveli gün mü ne?. Cumhuriyet Halk Partisinin ateşli söylevcilerinden birisi bilmem nere Halkevinde bir konuşma yaptı. Görmeliydin, Demokrat Partiye de Millet Partisine de bir veriştirdi ki yani şaştım kaldım.

Dede — Hımm!.

Torun — Memleketimizde on dört tane mi, on beş tane mi parti var.. Tabii her birinin birer ateşli söylevcisi olacaktır. Hepsi de birbirlerine veriştireceklerdir zılgıtı...

Dede — Hımm!.

Torun — Ama okuyup bakınca hepsi de haklı hani!. Hepsi de memleketin iyiliği için ne güzel çareler gösteriyorlar, birbirlerinin hatasını ne güzel çakrıp yüzlerine vuruyorlar.

Dede — Hımm!.

Torun — Nedir canım?. Hep hım, hım!. Sen bugün lâf etmeğe tövbeli misin?..

Dede — Değilim evlât. Sana bir hikâye anlatayım da ârif olan anlasın. Vaktile, adamcağızın biri yıkanmak için suya girmiş. Su derinmiş. Zavallı boğulacak olmuş. Bu sırada üç beş kişi yetişmişler. Biri bir çare düşünür, öteki onun düşündüğünü yerermiş.. Bu arada da adama çıkışırlarmış: «Be adam, madem yüzmek bilmezdin, ne girdin şu derin suya?.» diye.. Derken aralarında maraza büyür.. Fakat hâlâ sudakini kurtaran yok.. Nihayet biçare dayanamaz, bağırır: «Yahu, bırakın şimdi kuru lâkırdıyı da önce beni kurtarın, sonra ne konuşacaksanız konuşun be!..»

İMTİYAZ SAHİPLERİ:
NAZİR AKBASAN - M. ALİ ERTEM
BAŞYAZARI: MEHMET ALİ ERTEM
Umumi Neşriyatı Fiilen İdare Eden
Yazı İşleri Müdürü: NAZİR AKBASAN
Basıldığı Yer: İstanbul Matbaacılık T.A.O.

DEDE

SALI VE CUMA GÜNLERİ ÇIKAR SİYASİ GAZETE

YILLIK ABONESİ: 5 (Beş) Türk Lirası
Altı Aylık Abonesi: 2,5 (iki buçuk) T.L.
Beher Sayısı Her Yerde 5 (Beş) Kuruş.
İdarehanesi: Nuruosmaniye Caddesi
Türbedar Sokak No. 14 — İstanbul
Telgraf Adresi: DEDE — İstanbul

Tanzimatı Hayriye Fermanı

«TANZİMATI HAYRİYE» NİN İLÂNI

Yarınki çarşamba günü, Türk tarihinde önemli bir gündür. 3 Kasım 1839 da yani, bundan 109 yıl önce (Tanzimatı Hayriye) ilân olunmuştur. Bu fermanı Büyük Reşit Paşa yazmış, Padişaha imzalattırarak Gülhanede yabancı devlet sefirleri, memleket büyükleri ve halk huzurunda okunmuştur. Padişah, bu fermanla kendinden üstün kanun bulunduğunu ilk defa kabul etmiş bulunuyordu. Tanzimat Fermanı, Osmanlı İmparatorluğunda mühim bir dönüm noktasıydı.

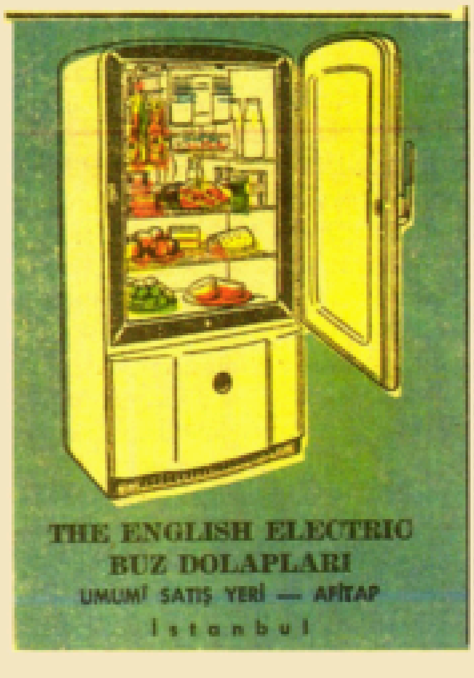

Hazreti Hamza

Yazan : Ziya Şakir Tefrika No. 1

Güneş, henüz doğuyordu. Ve (Mekke) halkı da uykularından yavaş yavaş uyanıyordu.

(Hâşimi) ailesinin reisi olan (Abdulmuttalip), her sabah olduğu gibi bugün de erkenden (Kâbe) yi ziyarete gitmeğe hazırlanıyordu. (Şa'bu Beni Hâşim) deki büyük evinin odalarından birinde, bir çocuğun ağladığını duydu. Kendisinin hazırlanmasına yardım eden cariyeye :

— Bu çocuk sesi nedir?.. Bizim evimizde, küçük çocuk yoktu...

Diye sordu.

Cariye, önüne bakarak hafifçe gülümsedi :

— Yâ Emir!.. Zevcelerinizden (Hâle), sabaha karşı bir çocuk doğurdu.

Diye cevap verdi.

Abdulmuttalibin bütün zamanı halk işlerile geçtiği için, fazla meşguldü. O, zevcelerinden Hâle'nin, o günlerde bir çocuk doğurmak üzere olduğunu unutmuştu.

Cariyenin verdiği bu habere sevindi. Birkaç saniye, çocuğun sesini dinledi. Sonra, yüzündeki tebessüm bir kat daha artarak cariye ile konuşmasına devam etti:

— Sesinden, erkek olduğu anlaşılıyor.

— Evet, yâ Emir.. erkek...

— Hem de, sesinin gürlüğüne bakılırsa, kuvvetli bir çocuk...

— Evet, yâ Emir... Hem erkek.. hem de çok gürbüz bir çocuk..

Tıpkı, büyük biraderi (Ebu Talib) e benziyor.

— O halde; evvelâ çocuğu göreyim de, ondan sonra Kâbeyi ziyarete gideyim.

Abdulmuttalip, sesin geldiği odaya doğru ilerledi. Kalbi sevinçle titreyerek aralık duran oda kapısını itti.

Onun kapıdan girdiğini gören kadınlar, derhal birer kenara çekildiler. Başlarını önlerine iğerek gözlerini, babanın oğlunu ilk ziyaretini görmek için ona çevirdiler.

Abdulmuttalip, zevcesi (Hâle) nin yattığı yatağa doğru ilerledi. Onun kucağındaki çocuğu görünce, yüzündeki tebessüm bir kat daha genişledi:

— Tebrik ederim, Hâle.. Bir erkek çocuğumuz olmuş.

Dedi.

Ve sonra, onun yatağının kenarına oturup çocuğu kendi kucağına alarak yüzüne dikkatle göz gezdirdi.

(Arkası var)